

Yo‘il Kitobi va Laodikiyadagi Yettinchi kun Adventist Jamoati - O‘n sakkizinchi raqam

Jeff Pippenger

2025-12-25

O‘n sakkizinchi raqam

Biz Abramning ahdini ko‘rib chiqmoqdamiz va hali Abramning bashoratidagi Yoel kitobining kirish oyatlari bilan bevosita bog‘liq bo‘lgan unsurga murojaat qilganimiz yo‘q. Abramning 400 yillik qullik haqidagi bashorati Pavlusning 430 yili bilan birgalikda Doniyor 12:11 dagi 1290 yilga muvofiq keladigan bashoratli tuzilmani hosil qiladi. O‘n birinchi oyatdagi 1290 yillik bashorat Abram va Pavlusning 430 yillik chizig‘ining omega bashoratli davridir. Bu haqiqat oxirgi kunlarda muhrdan yechiladigan narsalarning bir unsuridir; u donolar bilan yovuzlarni bir-biridan ajratadi.

430 yil haqidagi omega bashorati bilan bog‘liq holda “to‘rt avlod” ramzi mavjud bo‘lib, u Xudoning tanlangan xalqini qullikda ushlab turgan xalq uchun sinov muddati davrini bildiradi. Muso uchun bu Misr edi; Musoning qo‘shig‘ini kuylaydigan bir yuz qirq to‘rt ming uchun esa bu 1798 yildan yakshanba qonunigacha bo‘lgan Amerika Qo‘shma Shtatlari tarixidir. Vahiy 13-bobda “yer hayvoni” sifatida tasvirlangan Amerika Qo‘shma Shtatlari qo‘zichoq sifatida boshlanib, ajdaho kabi gapirish bilan yakun topadi. Qo‘zichoqning timsoli bo‘lgan Yusuf, Misrda nisbatan tinchlik davrini, yangi Fir‘avn paydo bo‘lib qullik boshlanguncha bo‘lgan davrni ifodalaydi. Shunday qilib, to‘rtinchi avlodda hukm qilinadigan xalq — Muso uchun Misr bo‘lgan bo‘lsa, endi Amerika Qo‘shma Shtatlaridir. Qoldiq yakshanba qonunida hukm qilinadi; bu ibroniylar uchun eshik peshtoqlaridagi qon bilan yakun topgan balolar, undan keyin esa Qizil dengizda Misr xalqiga yuz bergan voqealar orqali timsollashtirilgan. Yusuf va Muso yaxshi Fir‘avn hamda yomon Fir‘avnni ifodalaydi; Amerika Qo‘shma Shtatlari uchun esa bu avval qo‘zichoq, keyin esa ajdahodir.

Ibrohimning to‘rtinchi avlod haqidagi hukm bashorati sinov muddatining yopilishi bosqichma-bosqich ekanini ham o‘z ichiga olgan edi; zero, Muso orqali Ibrohimning bashorati bajo keltirilganida, nafaqat Misr uchun sinov muddati yopildi, balki Misr o‘z ulushini to‘ldirgandan keyin ham Amoriylar uchun o‘zlarining sinov muddatiga ajratilgan kosasini to‘ldirib olishga hali vaqt qolgan edi. Misr uchun Qizil dengiz Qo‘shma Shtatlar uchun yakshanba qonuni bo‘ladi, so‘ng “yer yuzidagi boshqa har bir mamlakat” Amoriylarning, Misrning sinov muddati yopilgandan keyingi holati bilan ifodalanganidek, Qo‘shma Shtatlarning “namunasiga ergashadi”.

Amoriylar Ibrohim bilan tuzilgan ahdda Misr daryosidan Bobul daryosigacha bo‘lgan dunyoni ifodalovchi o‘nta qabiladan biridir; shu bois Amoriylar, Amerika Qo‘shma Shtatlaridagi yakshanba qonunidan so‘ng, millatlar sifatida o‘zlarining alohida sinov muddatini yopadigan dunyo xalqlarini ifodalaydi. Amoriylar dunyo ustidan hukmning yakunlanishini bildiruvchi Muqaddas Kitobiy ramz bo‘lib, bu uchinchi va to‘rtinchi avlodda sodir bo‘ladi. Qizil dengiz Amerika Qo‘shma Shtatlari uchun sinov muddatining yopilishining ramzidir, Amoriylar esa insoniyatning sinov muddati yopilgunicha, millatlarning sinov muddatini bosqichma-bosqich yopishini ifodalaydi. Shuning

uchun Amoriylar Qizil dengizdagi yakshanba qonuni inqirozi davridan boshlab sharq shamolining qutqarishi paytigacha bo'lgan davrning ramzi bo'lib, o'sha paytda qutqarilish yo'li Xudoning xalqi uchun ochiladi.

Ammo Abramning bashorati nafaqat to'rtinchi avlodga Amerika Qo'shma Shtatlarini Misr, va dunyoni Amoriylar deb ko'rish nuqtai nazaridan murojaat qiladi, balki bundan ham muhimi, Qizil dengizni kesib o'tadigan Xudoning xalqi avlodini "to'rtinchi avlod" sifatida joylashtiradi. Abram ahdining uch bosqichidan birinchisida "to'rt avlod" haqidagi tushunchadan qazib ola oladigan narsamizni qazib olganimizdan so'ng, Ibrohim ahdining ikkinchi va uchinchi bosqichlarini ko'rib chiqamiz. Ikkinchi bosqich — o'n yettinchi bob, uchinchi bosqich esa, albatta, yigirma ikkinchi bobdir.

Doniyor kitobining o'n ikkinchi bobida uchta bashoratli davr ko'rsatilgan bo'lib, ularning barchasi 1844-yilda yakun topgan bashoratli vaqtni ifodalaydi. O'sha uch davr oxirgi kunlarda muhrdan ochiladi, va o'sha uch davr so'nggi kunlarda Xudoning xalqi boshiga keladigan bilimning ortishini ifodalaydi. Masih zig'ir libosli inson sifatida yettinchi oyatda bu uch bashoratli davrning birinchisini bayon qiladi va shu tariqa, U o'zini Vahiy o'ninchi bobdagi, suv ustida emas, balki yer va dengiz ustida turgan farishta bilan bir safga qo'yadi.

Va men dengiz ustida va yer ustida turganini ko'rgan farishta qo'lini osmonga ko'tardi, va osmonni hamda undagi narsalarni, yerni hamda undagi narsalarni, dengizni hamda undagi narsalarni yaratgan, abadulabad yashovchi Zot nomi bilan qasam ichdiki, endi vaqt boshqa bo'lmaydi. Vahiy 10:5, 6.

O'n ikkinchi bobning yettinchi oyatida zig'ir kiyimdagi kishi ham abadiy Barhayot Zot nomi bilan qasam ichadi.

Va men daryo suvlari uzra turgan, zig'ir matodan kiyingan kishini eshitdim; u o'ng qo'lini ham, chap qo'lini ham osmonga ko'tardi va abadulabad Tirik Zot nomi bilan qasam ichib dediki, bu bir vaqt, vaqtlar va yarim vaqtgacha davom etadi; muqaddas xalqning qudratini sohib yuborish nihoyasiga yetgach esa, bularning hammasi tamom bo'ladi. Daniel 12:7.

Vahiy orqali bizga ma'lum qilinishicha, Doniyor kitobida joylashgan ayni o'sha bashorat yo'nalishi Vahiy kitobida ham davom ettiriladi, va milleritlar tushunchasiga ko'ra, bu ikki tasvir Masihga oid o'zaro parallel parchalardir. Vahiy kitobida kichik kitobcha bilan turgan Farishta sifatidagi Masih bashoratli vaqtning tatbiqi 1844-yilda nihoyasiga yetishini ko'rsatadi, Doniyor kitobida esa zig'ir kiyimdagi Inson sifatidagi Masih Amerika Qo'shma Shtatlarida yakshanba qonuni joriy etilganida, Doniyorning so'nggi vahiyidagi barcha mo'jizalar tugallangan bo'lishini ko'rsatadi. Yakshanba qonunidan oldin keladigan va unda cho'qqisiga yetadigan o'sha muqaddas tarix ichida Xudoning xalqi 1260 ramzi bilan ifodalangan bir davr mobaynida tarqatib yuborilishi kerak edi. Yakshanba qonunidan oldin keladigan bu tarqalish davri Vahiy kitobining o'n birinchi bobida bayon etilgan bo'lib, u yerda Muso va Ilyos o'ldiriladi va uch yarim kun davomida ko'chada o'lik yotadi; bu esa 1260 ning ramzidir.

Yettinchi oyatda zig'ir kiyimdagi kishi shuni bildiradiki, muqaddas xalq qudratining tarqatib yuborilishi uch yarim kunini tugatganida, oxirgi kunlardagi Xudoning xalqining boshiga tushadigan "ajoyibotlar" ham nihoyasiga yetadi. Biz oldingi maqolani Opa Uaytning Zakariyo kitobining uchinchi bobiga bergan sharhi bilan yakunlagan edik. Birinchi jumlada shunday deyilgan edi: "Zakariyoning Yoshua va Farishta haqidagi vahiyi buyuk kafforat kunining yakuniy sahnalarida Xudoning xalqining tajribasiga o'ziga xos kuch bilan tatbiq etiladi." Bobning o'zida ham, Opa Uaytning ushbu bob haqidagi ilhomlangan sharhida ham, bir yuz qirq to'rt ming kishi "hayrat uyg'otuvchi kishilar"dir. Yakshanba qonuni bilan yakuniga yetadigan Doniyorning oxirgi vahiyidagi "ajoyibotlar", Xudoning xalqining muhrlanishi bilan bog'liq bo'lgan "ajoyibotlar"dir.

Doniyor kitobining o'n ikkinchi bobi oxirgi kunlarda yuz qirq to'rt ming kishini muhrlaydigan nurni taqdim etadi. O'sha nur uchta bashoratli davr orqali ifodalanadi; bu davrlarning barchasi Millerchilar tarixida aniqlanib, haqiqat sifatida qaror toptirilgan edi. Bu uch davr uch oyatda bayon etilgan bo'lib, haqiqat tuzilmasini tutib turadigan uchta ustundir. Haqiqat tuzilmasi uch bosqichli jarayon bilan tutib turiladi. O'sha uch bosqichli jarayon 4–12-oyatlardan iborat to'qqiz oyatlik parcha ichida bashoratli vaqtni bayon qiladigan uch oyat orqali ifodalanadi. Bu uch bashoratli davr, Millerchilar asosiy tushunchasi nuqtayi nazaridan yondashilganda, Millerchilar tushunchasiga muvofiq belgilangan, ammo vaqt unsurini qo'llamaydigan uch ramziy davrni yuzaga keltiradi.

Uch davr aynan "bashoratning muhrlanishi — va so'ng muhrdan yechilishi jarayoni"ni ta'riflaydigan Muqaddas Yozuvning o'sha parchasining ichida joylashgan bo'lib, unda uch bosqichli sinov jarayonining mumtoz Bibliyaviy ta'rifi ham keltirilgan. Doniyorga o'z kitobini muhrlash aytilishi bilan boshlanadigan to'qqiz oyat — aynan shu uch davr bayon etilgan oyatlardir, va o'sha to'qqiz oyatda haqiqat muhrdan yechilganda amalga oshadigan poklanish jarayoni "poklanadilar, oq qilinadilar va sinaladilar" deb ifodalanadi. Uch oyatdagi uch davr — oxirzamon paytida, keyingi kunlarda yuz beradigan bilimning ortishidir; ular Xudoning ahd xalqining yakuniy sinalish va muhrlanish jarayonini ifodalaydi. O'sha tarix — keyingi kunlarda Xudoning xalqining boshiga tushadigan ramziy "ajoyib hodisalar" bayon etilgan tarixdir. Iltimos, bu paragrafni yana bir bor o'qing.

To'qqiz oyatdan iborat ushbu parchadagi uch oyatdagi uch davr Doniyor kitobining cho'qqisini ifodalaydi, va u yerda ifodalangan cho'qqi ichki bashorat chizig'ining cho'qqisidir; bu, qo'lsiz ravishda bir tog'dan "kesib" olingan toshning hikoyasidir, ya'ni qoldiq haqidagi hikoyadir. O'sha ichki chiziq o'ninchi va o'n ikkinchi boblarda ifodalangan, bashoratning tashqi chizig'ining cho'qqisi esa o'n birinchi bobning yakunlovchi oyatlarida hamda Doniyor o'n ikkinchi bobining dastlabki bir necha oyatlarida joylashgandir.

O'sha uch davr, shuningdek, Ulai va Hiddekel daryosi guvohligining vahiylaridagi eng yuksak nuqtadir; va bu uch oyat, Ibrohim hamda Pavlusni guvoh sifatida taqdim etadigan ahd vaqtiga oid bashoratning iqlimiy bajo bo'lishini ifodalovchi bashoratli bir davrni o'z ichiga oladi. Iso, zig'ir kiyimdagi Inson sifatida, yettinchi oyatda suv ustida yurmoqda. O'n birinchi oyatda esa, Masihning ovozi bo'lgan ikki ovoz — Ibrohim va Pavlus — guvohlik berish uchun turadilar. O'n ikkinchi oyatda Xudoning xalqini muhrlash tarixi tasvirlangan, chunki bir yuz qirq to'rt ming bokiralardir, va bokiralar o'n bokira haqidagi masalni boshdan kechiradilar, hamda o'n ikkinchi

oyatdagi baraka kutadiganlar ustidadir. Masaldagi kutadiganlar va “baxtiyor” bo‘lganlar, eshik yopilganda nikohga kirishga imkon beradigan kiyimni qabul qiladiganlardir.

Yettinchi oyatda Iso suv ustida yurmoqda; bu qo‘rquvni keltirib chiqaradi, ammo Butrus ishonishga qat’ qiladi va yurib, Xudoga ulug‘vorlik keltira boshlaydi; biroq Butrus ko‘pincha har ikkala sinfnining ham ramzi bo‘lib, ulug‘vorlik uning hukm soati yetib kelganida yana qo‘rquvga aylanadi. Yettinchi oyatda joylashgan birinchi davr birinchi farishtaning xabarini ifodalaydi. Iso suvlar uzradir — bu qo‘rquvning va birinchi farishtaning ramzidir. So‘ng Iso yakshanba qonunining hukmidan oldin O‘z xalqini ulug‘laydigan bir davrni belgilaydi. Uch farishtaning uchala unsuri ham yettinchi oyat ichidadir, chunki yettinchi oyat uch farishtani ifodalovchi uch oyatning birinchisidir.

O‘n birinchi oyat, Abram va Pavlusning alfa ovozlariга nisbatan o‘zining omega guvohligi bilan bir “ikkilanish”ni taqdim etadi. Ularning “ikkilangan” ovozlari birlashib, ahd vaqtiga oid bashoratni bayon qiladi, va o‘n birinchi oyat omega sifatida bu bashoratni ro‘yobga chiqaradi, chunki u 1798 yilda Bobilning qulashi bilan yakunlanadigan bashoratli davrni aniqlab beradi; shu tariqa u oxirgi kunlarda Mixoil o‘rnidan turganida yuz beradigan Bobilning qulashining timsoli bo‘ladi. O‘n birinchi oyatda biz payg‘ambarlarning ikkilanishini va Bobilning ikki qulashini ifodalovchi bir davrni ko‘ramiz; shu tariqa u: “Bobil quladi, quladi”, deb e‘lon qilgan ikkinchi farishtaning xabarini ifodalaydi.

Yettinchi oyat birinchi farishtaning xabaridir, o‘n birinchi oyat esa ikkinchi farishtaning xabaridir; o‘n ikkinchi oyat esa, Doniyor 12*12 yoki Doniyor 144 bo‘lib, u donolar bilan nodonlar o‘rtasidagi farq haqida bo‘lib, bu hukm jarayonida amalga oshiriladi va hukm inqirozi paytida xarakterning namoyon bo‘lishi bilan yakunlanadi. O‘n ikkinchi oyat uchinchi farishtaning xabari bo‘lib, unda dunyo qanday qilib ikki toifaga bo‘linishi ko‘rsatiladi; uchinchi farishtaning ayni shu bo‘linishni tashqi tarzda tasvirlashining muqobili esa, o‘n ikkinchi oyatda ifodalangan uchinchi farishtaning ichki bo‘linishidir. Yettinchi, o‘n birinchi va o‘n ikkinchi oyatlar uch farishtaning xabaridir va bu oyatlar oxirgi kunlarda muhrdan ochiladigan nurdir. Oxirgi kunlarda bu uch oyatning muhrdan ochilishi Vahiy kitobining o‘ninchi bobi bilan uyg‘unlashadi.

Masih qudratli farishta sifatida, shuningdek o‘ninchi bobdagi Yahudo qabilasining Arsloni sifatida “arslon”dek nido qildi va Uning na‘rasi muhrlab qo‘yilgan yetti momaqaldiroqni yuzaga keltirdi; xuddi Doniyorning o‘ninchi bobi ham shunday bo‘lgan edi. Bular o‘zaro parallel parchalardir. Shu sababli, o‘n ikkinchi bobdagi uch davr ham Vahiyning o‘ninchi bobidagi yetti momaqaldiroqdir.

“Yetti momaqaldiroq” shunchaki Masihning Alfa va Omega ekanligining yana bir ifodasidir, chunki “yetti momaqaldiroq”ning asosiy timsoliy ma‘nosi shundan iboratki, u 1798 yildan 1844 yilgacha sodir bo‘lgan “voqealarning bayoni”ni ifodalaydi; bu bayon yuz qirq to‘rt mingning tarixida “kelajak voqealari”da takrorlanadi va ular “o‘z tartibi bilan oshkor etiladi”. Shuning uchun “yetti momaqaldiroq” Alfa va Omeganing ramzidir; U, shuningdek, boshlanish va yakun; birinchi va oxirgi, poydevor va ma‘bad; burchakning bosh toshi va eng yuqori yopuvchi toshdir — yetti momaqaldiroq.

Doniyorning o‘n ikkinchi bobidagi uchta ramziy davrning nuri yetti momaqaldiroqning nuri bilan uyg‘un bo‘lishi kerak, chunki ular aynan bir xil bashoratli chiziqdır. Birinchi davrda Masih har ikkala qo‘lini osmonga ko‘taradi, xuddi Vahiy o‘ninchi bobda bir qo‘li bilan qilgani kabi. Vahiy o‘ninchi bobda Uning qo‘li bashoratli vaqtning tatbiq etilishining oxiri timsoliga aylanadi va bashoratli vaqt davrlaridan shunchaki bashoratli davrlarga o‘tishni belgilaydi. Millerchilar tomonidan qo‘llanilgan asosiy bashoratli qoida ana shu o‘tish bilan, Masih davrida zohiriydan ruhiyga bo‘lgan asosiy o‘tish orqali timsollangan edi.

Havoriy Pavlus tanlangan bir xalqning payg‘ambarlik nasabiga bog‘liq bo‘lgan asosiy payg‘ambarlik qoidasini o‘rnatish uchun ko‘tarildi. Ruhiy Isroilning eng boshidayoq ahdning o‘zini qayta ta‘riflaydigan muhim bir payg‘ambarlik qoidasi o‘rnatiladi. O‘shandan boshlab Ibrohimning farzandi bo‘lish, qonga ko‘ra emas, balki imon orqali Ibrohimning farzandi bo‘lish edi. Bu payg‘ambarlik tamoyili, asosan, Pavlusning qalami orqali joriy etildi; u bu borada Vahiy kitobining o‘ninchi bobida Masihning timsoli bo‘lib, 1844-yilda vaqtning payg‘ambarlik qo‘llanilishini o‘zgartirib, yakunladi.

Insoniyat bilan tuzilgan ahd kamalak bilan ifodalanadi, Nuhning kemasi esa to‘fondan oldingi va keyingi, aniq ajratib ko‘rsatilgan tanlangan xalq bo‘lmagan davrni ifodalaydi. Ibrohimning da‘vat etilishi Xudoning insoniyat bilan bo‘lgan bashoratli munosabatida katta va muhim o‘zgarishni ifodaladi. Ibrohim bilan tuzilgan ahd ahd tarixining yo‘nalishida katta burilishni ifodaladi va shu bilan birga u Pavlus kunlarida so‘zma-so‘zlikdan ruhiylikka, hamda 1844 yilda vaqtga tatbiq etishdan vaqtga tatbiq etmaslikka bo‘lgan ulkan o‘zgarishni timsolladi.

Xudoning insoniyat bilan tuzgan ahdidagi birinchi burilish Bog‘ edi va ochiq e‘lon qilingan o‘zgarish hayot daraxtiga qo‘yilgan cheklovlar bo‘ldi; bu, shuningdek, kiyimning ham o‘zgarishiga — ruhiy nurdan tom ma‘nodagi qo‘zi terisiga — olib keldi. Ahd tarixidagi navbatdagi yirik burilish To‘fondir; birinchi yirik ahd burilishida Odam qanday vakil bo‘lgan bo‘lsa, bunda Nuh shunday vakildir. So‘ngra Abram bilan tanlangan xalq sari bo‘lgan burilish yuz berdi; bu Musoga olib keldi, u esa bir kun bir yilni ifodalaydi, degan bashoratli tamoyillarni joriy etadi. Bu tamoyil 1844 yilgacha amal qiladi, o‘sha paytda yana bir yirik ahd burilishi yuz berdi. Ahd tarixining buyuk davrlarida Xudoning bashoratli Kalomidagi biror tamoyilda doimo yirik burilish bo‘ladi. Bir yuz qirq to‘rt mingning tarixi davomida yuz beradigan o‘sha burilish shundan iboratki, Alfa Omega Haqiqatdir. Alfa va Omega — Xudoning Kalomida oxiri har doim boshlanish orqali tasvirlanadi, degan tamoyildir. Alfa va Omega haqidagi o‘sha tamoyilga ibroniycha “haqiqat” so‘zining uch qismli tuzilishi bog‘langandir.

Qoldiq tarixida yuz beradigan buyuk bashoratli siljish asosiy ahd tarixlarining har birida bevosita ifodalanadi, shuningdek u haqiqatning boshqa qatorlarida ham namoyon bo‘ladi. Ishayo 22:22 dagi Eliakimning zimmasiga qo‘yilgan “kalit” Matto o‘n oltinchi bobda Paniumda Butrusga berilgan ayni o‘sha kalitdir. O‘sha kalit Filadelfiya jamoatiga berilgan, va Musoning tarixi davomida Muso tomonidan qayd etilgan bir yil uchun bir kun tamoyili bilan bog‘lanishiga imkon bergan kalit Uilyam Millerga berilgan edi; bu tamoyil Millerchilar tarixining timsoli bo‘lgan. Millerning Muso bashorati bilan bog‘lanishi Pavlusning Abram bashorati bilan bog‘lanishi orqali ifodalangan edi. Va nega Miller Muso bilan bog‘lanmasin? Musoning kemada najot topishi Nuhning kemada najot

topishi bilan bog‘langan edi, toki har ikkala ahdni bir-biriga bog‘lasin. Edenda boshlanadigan bashoratli tatbiqdagi siljishlar shuni ko‘rsatadiki, bashoratli nurning buyuk bir vahyi oxirgi ahd xalqining — bir yuz qirq to‘rt mingning — tarixida aniqlanadi. Men shuni ta‘kidlaymanki, buyuk bashoratli siljish yetti momaqaldiraq orqali ifodalanadi; ular Doniyor o‘n ikkinchi bobdagi uch davr bilan bevosita bog‘langan bo‘lib, bular faqat haqiqatning uch bosqichli tuzilmasiga tayanuvchi satr ustiga satr tatbiqida alfa va omega tamoyillarini qo‘llash orqaligina anglanadi.

“vaqt endi bo‘lmaydi” degan e‘lonning bevosita oldidan keladigan oyatlarda Masih yetti momaqaldiraqni taqdim etdi; ular ham, Doniyor o‘n ikkinchi bobdagi haqiqatlar singari, muhrlab qo‘yilgan edi. O‘n ikkinchi bobda zig‘ir kiyimdagi odamning ikkala qo‘lini ko‘tarib turishining konteksti Doniyor kitobining muhridan ochilishidir, Vahiy o‘ninchi bobdagi Arslon bo‘lgan Masihning konteksti esa yetti momaqaldiraqning muhrlab qo‘yilishidir. Oqsoch opa yetti momaqaldiraqning muhrlanishini Doniyor kitobining muhrlab qo‘yilishi bilan uyg‘unlashtiradi.

“Bu yetti momaqaldiraq o‘z ovozlari yangratganlaridan keyin, Doniyorga kichik kitob haqida berilgan buyruq kabi, Yuhannoga ham shunday amr keladi: ‘Yetti momaqaldiraq aytgan narsalarni muhrlab qo‘y.’ Bular kelajakdagi voqealarga taalluqlidir va ular o‘z tartibi bilan oshkor qilinadi.” The Seventh-day Adventist Bible Commentary, 7-jild, 971-bet.

Yetti momaqaldiraq Vahiy 10-bob, Bashorat Ruhi hamda 1840 yildan 1844 yilgacha bo‘lgan Milleritchilar tarixi orqali ta‘riflanadi; bu tarix yuz qirq to‘rt mingning tarixida takrorlanadi. Xuddi o‘sha parcha ichida shunday deyiladi: “Yuhannoga berilgan va yetti momaqaldiraqda ifodalangan maxsus nur birinchi va ikkinchi farishtalarning xabarlari ostida sodir bo‘ladigan voqealarning tasviri edi. Bu narsalarni xalq bilishi ma‘qul emas edi, chunki ularning imoni albatta sinovdan o‘tishi kerak edi. Xudoning tartibida eng ajoyib va ilg‘or haqiqatlar e‘lon qilinishi kerak edi.” Milleritchilar ikki karra umidsizlikka duch kelishlari kerakligini tushunmagan edilar, chunki ularning tushunmasligi ularni sinash uchun belgilangan edi. Milleritchilar hech qanday “ilg‘or haqiqatlar”ni kutmagan edilar, ya‘ni, ahd tarixida hech qanday “katta bashoratli siljishlar”ni kutmagan edilar.

Garchi Millerit “xalq”i uchun “bu narsalarni bilish eng yaxshi bo‘lmagan” bo‘lsa-da, bir yuz qirq to‘rt ming xuddi o‘sha tarix bilan sinovdan o‘tkaziladi, biroq tarixni beayb tarzda noto‘g‘ri tushunish orqali emas, balki siz bilishingiz talab etilgan bir tarixni tushunmaganlik uchun. Bu ayni o‘sha sinovdir, faqat teskari tarzda. Vahiy kitobining o‘ninchi bobidagi Yuhanno, avvalo va eng birinchi navbatda, bir yuz qirq to‘rt mingni, faqat ikkinchi darajada esa birinchi va ikkinchi farishtalarning Millerit harakatini ifodalaydi. Bu, Yuhannoga kichik kitobni yeyishidan oldin uning shirin, keyin esa achchiq bo‘lishi haqida oldindan bildirilganini ko‘rganingizda ayon bo‘ladi. Milleritlar uchun buning nimani anglatishini bilish eng yaxshi bo‘lmagan, ammo Yuhanno, Milleritlar kichik kitobni yeganlarida nima sodir bo‘lishini oldindan biladigan bir xalqni ifodalaydi.

Men farishtaning oldiga bordim va unga: “Menga o‘sha kichik kitobni ber”, dedim. U esa menga: “Uni ol va yeb yubor; u qornig‘ingni achchiq qiladi, ammo og‘zingda asalday shirin bo‘ladi”, dedi. Men kichik kitobni farishtaning qo‘lidan oldim-da, uni yeb yubordim; u og‘zimda asalday shirin edi; ammo uni yeb bo‘lishim bilanoq, qornim achchiq bo‘ldi. Vahiy

10:9, 10.

Yuhannoga o'ninchi bobda tasvirlangan tarix, ya'ni 1840-yildan 1844-yilgacha bo'lgan achchiq-shirin tajriba haqida oldindan aytiladi. To'qqizinchi va o'ninchi oyatlarda shu qadar ravshan tasvirlangan o'sha tajriba, ikkinchi oyatdan to'rtinchi oyatgacha bo'lgan joylarda ham aniq ko'rsatib berilgan.

Uning qo'lida ochiq bir kichik kitob bor edi; u o'ng oyog'ini dengiz ustiga, chap oyog'ini esa yer ustiga qo'ydi. So'ng sher na'ra tortgandek baland ovoz bilan qichqirdi; u qichqirganida, yetti momaqaldiraq o'z ovozlari yongratdi. Yetti momaqaldiraq o'z ovozlari yongratgach, men yozmoqchi edim; ammo osmondan menga shunday degan bir ovozni eshitdim: "Yeti momaqaldiraq aytgan narsalarni muhrlab qo'y, ularni yozma." Vahiy 10:2-4.

"Yeti momaqaldiraq" birinchi va ikkinchi farishtalar ostida sodir bo'ladigan "voqealarning bayoni"ni, shuningdek, "o'z tartibi bilan ochib beriladigan kelajak voqealari"ni ifodalaydi. "Yeti momaqaldiraq" Millerchilar tarixining bir yuz qirq to'rt mingliklarning tarixida takrorlanishini ifodalaydi, hamda 1798 yilda va undan keyin zamonning oxirida muhrdan ochilgan haqiqatlar Xudoning xalqining oxirgi kunlarida haqiqatning muhrdan ochilishini ifodalaydi. Vahiy o'ninchi bobdagi Iso Doniyor o'n ikkinchi bobdagi Iso bilan uyg'unlashadi. Har ikkala parchada ham oxirgi kunlarda sinov haqiqatining muhrlanishi va muhrdan ochilishi bayon etilgan.

Ba'zilar yettinchi oyatda Iso so'zlayapti, o'n birinchi va o'n ikkinchi oyatlarda esa Jabroil Doniyorga gapiryapti, deb da'vo qilishlari mumkin; biroq buni Isoning uchala parchada ham so'zlayotgani tarzida ham tushunish mumkin. Masalaning qaysi tomoni olinmasin, Doniyor orqali so'zlayotgan ovoz Masihning ovozidir va o'n ikkinchi bobdagi uchta bashoratli davr Masihning so'zlaridir; U bu uch davrni haqiqat tuzilmasida bayon etadi. Uchalasining ham muhri bosilgan bo'lib, bu ularni uch qismli yagona timsolga aylantiradi.

Yettinchi oyat mo'jizalarning tamom bo'lishiga taalluqlidir; unda Masihning Eng Muqaddas Joydagi yakuniy ishi, ya'ni U bir yuz qirq to'rt ming kishining gunohlarini o'chirib, ularni muhrlayotgani aniqlab ko'rsatiladi. Birinchi oyat "mo'jizalar"ni aniqlab beradi, uch oyatdan iborat ushbu parchaning oxirgi oyati ham "mo'jizalar"ni birinchi umidsizlikni boshdan kechirib, kutishda sobit qolgan va buning uchun baxtli deb e'lon qilinganlar sifatida aniqlab beradi. O'rtadagi davr insoniyatning Yakshanba qonuni inqirozi davridagi isyonini aniqlab berar ekan, ayni paytda Yakshanba qonuniga olib boradigan davrni bir yuz qirq to'rt ming uchun tayyorgarlik davri sifatida ham ko'rsatadi. Barcha oyatlar to'g'ridan-to'g'ri Daniel xalqining "oxirgi kunlarda" boshiga "nima tushishi"ni ko'rsatib bermoqda. Uchala oyat ham bir yuz qirq to'rt mingning poklanishi mavzusiga taalluqlidir. Birinchi davr uchinchi davrga mos keladi, o'rtadagi davr esa butun dunyoning Armageddonga tomon yurish chog'idagi isyonini ifodalaydi.

Agar o'sha uch davr ayni paytda yetti momaqaldiraq ham bo'lsa, unda uch oyat "kelajak voqealarni, ular o'z tartibida [oshkor qilinadigan] holatda" ko'rsatib berishi kerak bo'ladi, va o'sha "kelajak voqealar" 1840 yildan 1844 yilgacha "birinchi va ikkinchi farishtalar ostida sodir bo'lgan voqealarning bayoni" bilan mos tushadi. Bu harakat qabul qilgan bir necha haqiqatlar borki, ular kashshoflarning tushunchasidan aniq farq qiladi, biroq o'sha haqiqatlarning barchasi

kashshoflarning tushunchasi bilan uygʻundir. Millerchilardan hozirgi davrgacha boʻlgan jarayonda bashoratga oid katta bir siljish yuz berdi. “Bir kun — bir yil” tamoyili buning klassik misolidir, ammo boshqalari ham bor. Bashoratga oid katta bir siljishning namunasi yetti momaqalldiroq bilan bogʻliq holda namoyon boʻladi.

Oʻninchi bobning soʻnggi oyatida Yuhannoga yana bashorat qilishi lozimligi aytilganidan soʻng, shu tariqa oʻninchi bobdagi tarix ham Millerchilar harakatini, ham bir yuz qirq toʻrt ming kishini ifodalashi taʼkidlangach, unga maʼbadni oʻlchash uchun hasa berildi, biroq unga hovlini chetda qoldirish buyurildi.

Menga tayoqqa oʻxshash bir qamish berildi; farishta turib, shunday dedi: Tur, Xudoning maʼbadini, qurbongohni va unda sajda qilayotganlarni oʻlhagin. Ammo maʼbaddan tashqaridagi hovlini tashlab qoʻy, uni oʻlchama; chunki u gʻayriyahudiylarga berilgandir; va muqaddas shaharni ular qirq ikki oy oyoq osti qiladilar. Vahiy 11:1, 2.

1844 yildan keyingi davrda maʼbadni oʻlchash paytida, Yuhannoga hovli sifatida ifodalangan gʻayriyahudiylarni chetda qoldirish buyuriladi. 1844 yildagi bu tasvir Xudo endigina yangi ahd kelinini tanlaganini koʻrsatardi va shunda Uning kelini bilan hovli oʻrtasida farq belgilandi. Vayt opa hovli gʻayriyahudiylarni, maʼbad esa Xudoning tanlangan xalqini ifodalashini aniq bayon qiladi; buning uchun “The Desire of Ages” asaridagi “The Outer Court” bobini oʻqing.

Yuhanno 1844-yilda endigina Xudoning tanlangan xalqi boʻlgan milleritchilarni tasvirlamoqda. Endigina achchiq-shirin xabarni boshdan kechirgan milleritchilar bilan gʻayriyahudiylar sifatida ifodalangan masihiy deb eʼtirof etuvchi dunyoning qolgan qismi oʻrtasiga bir farq qoʻyildi.

Poydevor 1840-yildan boshlab birinchi umidsizlikka qadar qoʻyildi, va maʼbad Yarim tun nidosining eʼlon qilinishi chogʻida bitkazildi. Soʻng buyuk umidsizlik keldi va Yuhannoga turib, oʻlchash, ammo gʻayriyahudiylarni chetda qoldirish aytiladi. Yuhanno hukmning ochilishini tasvirlamoqda, va shu sababli ilhom bu oyatlardagi Yuhannoning oʻlchashini tergov hukmining ramzi sifatida qoʻllaydi. Yuhanno oʻlchashning ramzi sifatida ekanligi haqida biz hozir bayon etgan narsalar Adventistlarning odatiy tushunchasiga muvofiqdir, biroq bu harakat ichida ushbu ramzni anglashda katta bir oʻzgarish yuz berdi.

Milleritcha tushuncha bilan hamohang ravishda, biz oʻninchi bobda Yuhanno tomonidan tasvirlangan Milleritlar tarixining oʻzida, yuz qirq toʻrt minglik boʻladigan parallel harakatning bashorati ham mavjud ekanini angladik. Biz shuni fahmladikki, agar Milleritlar tarixining oʻlchovlarini olib, Gʻayriyahudiylar zamonini chetda qoldirsangiz, Yuhanno oʻlchayotgan ayni maʼbadni koʻrishingiz mumkin edi.

Biz 2520 yillik vaqt haqidagi bashoratlarning birining 1798 yilda, boshqasining esa 1844 yilda nihoyasiga yetishini koʻrdik; shu tariqa Masih Milleriylar maʼbadini qurgan qirq olti yillik davr ochib berildi. Yuhanno hovlini Gʻayriyahudiylar deb belgilagan va “Gʻayriyahudiylarning zamonlari” degan bashorat mavjud.

Va ular qilich tigʻidan halok boʻladilar va barcha xalqlar orasiga asir qilib olib ketiladilar; Quddus esa gʻayriyahudiylar tomonidan, gʻayriyahudiylar zamonlari ado boʻlguncha, oyoq osti

qilinadi. Luqo 21:24.

G‘ayriyahudiylarning “zamonlari” ko‘plikdadir va u ham so‘zma-so‘z, ham ma‘naviy Isroil oyoq osti qilingan ikki davrni ifodalaydi. Butparastlikdan keyin papachilik kelgan bu ikki oyoq osti qilinish davrining oxirgisi 1798-yilda nihoyasiga yetdi. Nima da‘vo qilinishidan qat‘i nazar, “g‘ayriyahudiylarning zamonlari” birinchi farishtaning kelishi bilan 1798-yilda tugadi. Yuhanno o‘lchashni 1798-yilda boshlashi kerak edi, undan oldin emas. U 1844-yil tarixiga joylashtirilgan edi, shuning uchun 1798-yilda tugagan davrni chetda qoldirish hovlini chetda qoldirish demak edi, va shu orqali siz Ahd Xabarchisi tomonidan Millerchi ma‘bad ko‘tarilgan qirq olti yilni ochib berasiz. Ushbu qo‘llanishdan ko‘plab bog‘liq haqiqatlar kelib chiqadi, biroq men buni faqat kashshoflar tushunchasidan farq qiladigan nurga misol sifatida qo‘llayapman; ammo bu asl haqiqatlarga zid kelmaydigan, faqat endi vaqtning tatbiq etmaydigan nurdir.

O‘sha muayyan haqiqat 11-sentabrdan oldin tan olingan edi, biroq u aslida 11-sentabrdan keyingi davrda chuqur qaror topdi. Yuhanning ma‘badni o‘lchashi haqidagi haqiqatni yetti momaqaldiroqdan ajratib bo‘lmaydi, chunki bu aynan bir xil parchadir. Yetti momaqaldiroqning tatbiqiga doir bir haqiqat bor ediki, u Doniyor kitobining o‘n ikkinchi bobidagi “mo‘jizalar” amalga oshadigan davrgacha muhrlangan holda saqlanib kelgan. 2023-yil iyulidan keyin muhrdan yechilgan “yetti momaqaldiroq”ning tatbiqi Doniyor 12-bobdagi uch oyat bilan mutlaqo uyg‘unlashadi, yoki shunday deyishim kerakki, ularni chuqur tarzda to‘ldiradi.

Opa Uayt Doniyor va Vahiy kitoblari o‘rtasidagi munosabatni tasvirlash uchun compliment emas, balki complement so‘zini qo‘llaydi. “Mukammallikka yetkazmoq” ma‘nosini anglatuvchi complement — bu ikki bashoratli kitob bir-biri uchun aynan shuni qiladi. 2023-yil iyulidan keyin Doniyor kitobining o‘n ikkinchi bobida muhrdan ochilgan yetti momaqaldiroq undagi xabarni mukammallikka yetkazadi. Yetti momaqaldiroqni ochib beradigan narsa — haqiqat tuzilmasi bilan birgalikdagi alfa va omega tamoyilidir.

Majusiylar bo‘lgan xalqlarning “zamonlari” 1798-yilda bajo bo‘ldi va muqaddas joy hamda lashkarni butparastlik, so‘ng esa papachilik oyoq osti qilgan 1260 yillik ikki davrni ifodalaydi. Ma‘badni o‘lchayotganda, biz tashqi hovlini chetda qoldirishimiz kerak, va bu hovli 1798-yilgacha cho‘ziladi, biroq 1844-yildan keyin endi vaqt yo‘q. Bugun 1260 yil shunchaki ma‘bad bilan hovli o‘rtasidagi farqni belgilab beradigan bir davrni ifodalaydi. Shu sababli, 2020-yil 18-iyuldan 2023-yil iyuligacha oyoq osti qilish amalga oshirildi. Bugun ma‘badni o‘lchash, birinchi va ikkinchi farishtalar xabarlarini ostida sodir bo‘lgan voqealarning chegaralanishini ifodalovchi yetti momaqaldiroq bilan bog‘liq holda, Yuhannoga topshirilgan ishdir. “Bizning buyuk ishimiz” uch farishtaning xabarlarini “birlashtirish”dir; shu tariqa avvalgi ahd tarixida qilinmagan va hatto hozir ham juda kamdan-kam qilinadigan bashoratli bir ish aniqlanadi. Majusiylar xalqlarning zamonlarini ifodalovchi hovlini chetda qoldirganimizda, biz 1798-yilda oxirzamon boshida tugagan papachilik ta‘qibining 1260 yilini chetda qoldirayotgan bo‘lamiz.

Milleritlar tarixida qirq olti yil davomida bunyod etilgan ma‘bad 2023 yilning iyulidan boshlab, Yakshanba qonunidan sal oldingacha bunyod etiladigan bir ma‘badni ifodalaydi. O‘sha tarix yetti momaqaldiroqning “kelajak voqealari” davridir; ular “o‘z tartibida”, bo‘lishi mumkin emas, balki

albatta “oshkor etiladi”.

Birinchi farishtaning tarixini ikkinchi farishtanikisi bilan birlashtirganimizda, tarix alfa ko‘ngilsizlik bilan boshlanib, omega ko‘ngilsizlik bilan tugashini ko‘ramiz. Birinchi farishtaning tarixidagi 1840-yildan 1844-yil 19-aprelgacha bo‘lgan bashoratli yo‘lbelgilarni o‘sha paytda kelgan va 1844-yil 22-oktabrda uchinchisining kelishigacha davom etgan ikkinchi farishtaning yo‘lbelgilari bilan moslashtirganimizda — ikkala davr ham farishtaning kelishi bilan boshlanib, farishtaning kelishi bilan tugaydigan ikki davrga ega bo‘lamiz. Birinchidan ikkinchisigacha bo‘lgan tarix, ikkinchidan uchinchisigacha bo‘lgan tarixni tasvirlaydi.

Bu amaliyotning to‘g‘ri ekanligiga oid bir payg‘ambarlik guvohligi, ushbu amaliyotning alfa va omegasi ichida topiladi. Birgalikda qo‘llangan ikki parallel chiziq, hamda har ikkala chiziqning boshi va oxiri, bir farishtaning kelishini aniqlaydi. So‘ngra ular satr ustiga satr tarzida birga birlashtirilib, bitta chiziqqa aylantirilganda, boshlanish birinchi umidsizlikni, oxiri esa buyuk umidsizlikni belgilaydi. Yana bir dalil, oxirni boshlanishdan buyukroq deb belgilovchi alfa va omega tamoyillarida topiladi. Buyuk omega umidsizligi bilan yakunlanadigan alfa umidsizligi alfa va omeganing kichikroq va buyukroq unsurini aniqlaydi.

Biz 1844-yil 19-apreldan (1844-yil 22-oktabrda uchinchi farishtaning kelishiga olib boradigan ikkinchi farishtaning kelishi) boshlaganimizda; va shundan so‘ng 1840-yil 11-avgustda boshlanib, 1844-yil 19-aprelda tugaydigan ikkinchi chiziqni ham boshlaganimizda, 1844-yil 19-apreldagi umidsizlik birinchi va ikkinchi farishtalarning bashoratli chizig‘ini birlashtirish orqali hosil bo‘ladigan bashoratli chiziqning ham alifasi, ham omegasi ekanini ko‘ramiz.

Davr oxirida siz uchinchi farishtaning ikkinchi farishta bilan birga kelishini ko‘rasiz; shu tariqa bu 9/11 ni, hamda Vahiy kitobining o‘n sakkizinchi bobidagi qudratli farishtaning ikki ovozi timsollaydi. Bu ikki ovoz — ikkinchi va uchinchi farishtalarning xabarlari bo‘lib, bu ikki farishta 1844-yil 22-oktabrda bir-biriga tegdi va bu ikki tarix satr ustiga satr tarzida birlashtirilganda ular yana uchrashadi. Shu tarzda birlashtirilgan holda ular birinchi umidsizlikdan buyuk umidsizlikkacha bo‘lgan tarixni ifodalaydi, va Milleritlar davridagi o‘sha tarixning o‘rtasidagi yo‘l belgisi Exeter lager yig‘ini bo‘lib, u yerda sajda qiluvchilarning ikki toifasi namoyon bo‘lgan; bu masaldagi nodon bokiralarning isyonini ifodalaydi hamda o‘rtadagi yo‘l belgisini isyon sifatida aniqlaydi.

Yetti momaqaldiroq birinchi va ikkinchi farishtaning xabarlarining tarixini satr ustiga satr qo‘shilgan holda birlashgan tarzda ifodalaydi; bu esa keyin bir yuz qirq to‘rt mingning tarixida birinchi umidsizlikdan buyuk umidsizlikkacha bo‘lgan bir tarixni aniqlab beradi. Bu tarixning payg‘ambarlik jihatidan nimani anglatishini tushunish Doniyor o‘n ikkinchi bobda oxirzamon vaqtigacha muhrlangan deb ifodalangan xabar bilan aynan bir xil tarzda mos keladi.

Biz bu tadqiqotni keyingi maqolada davom ettiramiz, ammo men Doniyorning so‘nggi vahiyidagi faqat Doniyorning oxirgi kunlarda Xudoning xalqiga oid tasvirini yoritadigan qismini qoldiraman. Birinchi eslatish qoidasi nuqtayi nazaridan, birinchi oyatda Doniyor vahiyini tushunadigan bir toifaga mansub ekaniga e’tibor bering. Vahiyda birinchi bo‘lib tilga olingan narsa — Doniyorning tushunadigan donishmandlar sifatidagi tasviridir, va oxirgi to‘qqiz oyatning barchasi yigirma

ikkinchi kundagi tushunadigan donishmandlar haqidadir.

Fors shohi Kirning uchinchi yilida Beltashassar deb atalgan Doniyorga bir narsa vahiy qilindi; va o'sha narsa haq edi, ammo belgilangan vaqt uzoq edi; u o'sha narsani anglab yetdi va vahiydan tushuncha hosil qildi.

O'sha kunlarda men, Doniyor, uch to'liq hafta motam tutdim. Men lazzeatli non yemadim, og'zimga na go'sht, na sharob oldim, va uch to'liq hafta tugamaguncha o'zimga umuman moy surtmadim. Birinchi oyning yigirma to'rtinchi kunida esa men Hiddekel deb ataladigan ulug' daryo bo'yida edim. Shunda ko'zlarimni ko'tardim, qaradim, va mana,

zig'ir libos kiygan, beli Ufazning nafis oltini bilan kamarbog'langan bir kishi: uning badani ham zabarjadga o'xshar edi, yuzi chaqmoq ko'rinishiday, ko'zlari olov mash'allariday, qo'llari va oyoqlari sayqallangan mis rangiday, so'zlarining ovozi esa bir olomonning ovoziday edi.

Va men — Doniyor — vahiyi yolg'iz o'zim ko'rdim; chunki men bilan birga bo'lgan kishilar vahiyi ko'rmadilar; ammo ularga qattiq bir titroq tushdiki, ular yashirinish uchun qochib ketdilar. Shunday qilib men yolg'iz qoldim va bu buyuk vahiyi ko'rdim, ammo menda hech qanday quvvat qolmadi; chunki mening husnim ichimda buzilishga aylandi, va menda hech qanday quvvat qolmadi.

Shunda men uning so'zlarining ovozini eshitdim; va uning so'zlarining ovozini eshitganimda, men yuzim bilan yerga qaratilgan holda qattiq uyquga ketdim. Va mana, bir qo'l menga tegib, meni tizzalarim va qo'llarimning kaftlari ustiga turrizdi. Va u menga dedi,

Ey Doniyor, nihoyatda sevimli inson, men senga aytayotgan so'zlarni angla va tik tur: chunki men endi sening oldingga yuborildim.

U bu so'zni menga aytganida, men qaltirab oyoqqa turdim. Shunda u menga dedi,

Qo'rqma, Doniyor; chunki sen tushunishga va o'zingni Xudoying oldida tavozega solishga ko'nglingni bog'lagan birinchi kundan boshlab, so'zlaring eshitildi, va men sening so'zlaring tufayli keldim. Ammo Fors shohligining shahzodasi menga yigirma bir kun qarshilik qildi; lekin mana, bosh shahzodalardan biri bo'lgan Mixoil menga yordamga keldi; va men u yerda Fors shohlari yonida qoldim.

Endi esa men keyingi kunlarda xalqingning boshiga nimalar tushishini senga anglatish uchun keldim; chunki vahiy hali ko'p kunlar uchundir.

U menga shunday so'zlarni aytganida, men yuzimni yerga qaratdim va soqov bo'lib qoldim. Va mana, inson o'g'illarining o'xshashiday bo'lgan biri lablarimga tegdi; shunda men og'zimni ochib so'zladim va oldimda turganga dedim,

Ey hazratim, bu vahiy tufayli dardlarim boshimga tushdi, va menda hech qanday quvvat qolmadi. Zero bu hazratimning quli bu hazratim bilan qanday so'zlasha olsin?

Menga kelsak, shu zahoti menda hech qanday quvvat qolmadi, nafas ham ichimda qolmadi. So'ngra inson qiyofasiga o'xshagan bir zot yana kelib menga tegdi va meni quvvatlantirdi, hamda dedi,

Ey juda sevikli inson, qoʻrqma: senga tinchlik boʻlsin, mustahkam boʻl, ha, mustahkam boʻl. U menga soʻzlagach, men quvvatlandim va dedim: Janobim, soʻzlasin; chunki Sen meni quvvatlantirding. ...

Lekin sen, ey Doniyor, bu soʻzlarni yashirin tut va kitobni oxirzamon vaqtigacha muhrlab qoʻy: koʻplar u yoqdan bu yoqqa yugurib yuradilar, va bilim ortadi.

Shunda men, Doniyor, qaradim, va mana, yana boshqa ikki kishi turar edi: biri daryoning qirgʻogʻining bu tomonida, ikkinchisi esa daryoning qirgʻogʻining u tomonida. Ulardan biri daryo suvlari uzra turgan, zigʻir libos kiygan kishiga dedi: «Bu moʻjizalarning nihoyasigacha yana qancha vaqt qoladi?»

Va men daryo suvlari uzra turgan, zigʻir matodan kiyingan odamning oʻng qoʻlini ham, chap qoʻlini ham osmonga koʻtarib, abadulabad yashovchi Zot nomi bilan qasam ichganini eshitdim: bular bir vaqt, ikki vaqt va yarim vaqt davom etadi; muqaddas xalqning qudratini sohib yuborish nihoyasiga yetganda, bu narsalarning hammasi tamom boʻladi.

Men eshitdim, ammo tushunmadim. Shunda dedim: «Ey Rabbim, bu narsalarning oqibati nima boʻladi?»

Va u dedi: Bor oʻz yoʻlingdan, ey Doniyor; chunki bu soʻzlar oxirzamongacha yopiq va muhrlangan turadi. Koʻplar poklanadi, oppoq qilinadi va sinaladi; ammo fosiqlar fosiqlik qilaveradilar; fosiqlarning hech biri anglamaydi, lekin donolar anglaydilar.

Va kundalik qurbonlik olib tashlanib, vayron qiluvchi jirkanch narsa oʻrnatilgan vaqtdan boshlab ming ikki yuz toʻqson kun boʻladi.

Ming uch yuz oʻttiz besh kunga qadar sabr bilan kutib yetgan kishi baxtlidir.

Lekin sen oxirigacha oʻz yoʻlingdan boraver: chunki sen orom topursan va kunlarning oxirida oʻz qismatingda turursan. Doniyor 10:1–18; 12:4–13.